Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н
за данък върху застрахователните премии

Глава първа
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Предмет на закона

Чл. 1. Този закон урежда облагането с данък върху застрахователните премии, наричан по-нататък „данък”.

Обект на облагане

Чл. 2. С данък се облагат застрахователните премии по облагаеми застрахователни договори, рисковете по които са поети от застрахователи.

Данъчно задължени лица

Чл. 3. (1) Данъчно задължени лица са:

1. застрахователите;

2. данъчните представители - в случаите, когато такива са определени по реда на чл. 19.

(2) В случаите на прехвърляне на застрахователен портфейл при условията и по реда на Кодекса за застраховането данъчно задължено лице за прехвърлените облагаеми застрахователни договори е поемащият застраховател. Когато поемащият застраховател е застраховател по чл. 8, ал. 1, т. 2 от Кодекса за застраховането, работещ при условията на свободата на предоставяне на услуги, и е определил данъчен представител по реда на чл. 19, данъчно задължено лице е данъчният представител.

(3) Данъчно задължените лица декларират и внасят данъка.

Облагаем застрахователен договор

Чл. 4. Облагаем застрахователен договор е всеки застрахователен договор, по който застрахователната премия не е освободена по реда на чл. 5 от облагане с данък и при който Република България е държавата членка, където е разположен рискът.

Застрахователни премии, освободени от облагане

Чл. 5. С данък не се облагат застрахователните премии по следните застрахователни договори:

1. договори за презастраховане и ретроцесия;

2. договорите по раздел I от приложение № 1 към Кодекса за застраховането;

3. договорите за застраховки на товари по време на международен превоз по т. 7 от раздел II от приложение № 1 към Кодекса за застраховането, когато началната или крайната точка на превоза е извън територията на Република България;

4. договорите за застраховки по т. 5, 6, 11 и 12 от раздел II от приложение № 1 към Кодекса за застраховането.

Обмен на информация

Чл. 6. Комисията за финансов надзор уведомява Националната агенция за приходите за застрахователите по чл. 8, ал. 1, т. 2 от Кодекса за застраховането, изразили намерение да извършват дейност при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги.

Глава втора
ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДАНЪКА

Данъчно събитие

Чл. 7. (1) Данъчно събитие е получаването на застрахователна премия от застраховател по сключен облагаем застрахователен договор.

(2) При разсрочено плащане на застрахователната премия всяко получаване на част от застрахователната премия се счита за отделно данъчно събитие.

(3) Данъчното събитие възниква на датата, на която застрахователят получи застрахователната премия.

(4) Когато облагаемият застрахователен договор е сключен чрез посредничеството на застрахователен посредник, данъчното събитие възниква на датата, на която застрахователят получи застрахователната премия от застрахователния посредник.

(5) За получаване на застрахователна премия се счита и прихващането на дължима застрахователна премия срещу уреждане на насрещни задължения на застрахователя към застрахования. В този случай данъчното събитие възниква на датата на прихващането или плащането на задължението.

(6) Данъчно събитие е налице и при възстановяване на бонуси и отстъпки на застрахователя по облагаем застрахователен договор. В този случай данъчното събитие възниква на датата на получаването или прихващането на бонусите и отстъпките от застрахователя.

(7) Данъкът става изискуем на датата на възникване на данъчното събитие.

Данъчна основа

Чл. 8. (1) Данъчната основа е застрахователната премия, получена от застрахователя по облагаем застрахователен договор.

(2) При разсрочено плащане на застрахователната премия данъчната основа е получената от застрахователя част от застрахователната премия.

(3) Данъчната основа се увеличава с възстановените бонуси и отстъпки на застрахователя по облагаем застрахователен договор.

(4) Данъчната основа се намалява с включените в застрахователната премия суми за:

1. Гаранционния фонд по чл. 287 от Кодекса за застраховането;

2. Фонда за обезпечаване на застрахователни вземания по чл. 311д от Кодекса за застраховането;

3. Държавен фонд „Земеделие” съгласно чл. 14, ал. 1, т. 3 от Закона за подпомагане на земеделските производители.

(5) В данъчната основа не се включват предоставените бонуси и отстъпки от застрахователната премия, когато се предоставят на застрахования с плащането на застрахователната премия.

(6) Когато застрахователната премия или част от нея е получена в чуждестранна валута, съответно бонусите и отстъпките по ал. 3 са възстановени в чуждестранна валута, данъчната основа се определя на базата на левовата равностойност на тази валута по курса, обявен от Българската народна банка, към датата на възникване на данъчното събитие.

Данъчна ставка

Чл. 9. Данъчната ставка е 2 на сто.

Определяне размера на данъка

Чл. 10. (1) Размерът на данъка се определя, като данъчната основа се умножи по данъчната ставка.

(2) Данъкът задължително се посочва в застрахователния договор отделно от дължимата застрахователна премия и от дължимата на застрахователя сума.

Данъчен период

Чл. 11. Данъчният период за определяне на дължимия данък е календарният месец.

Дължим данък за данъчния период

Чл. 12. (1) Дължимият данък за данъчния период е разликата между общата сума на данъка, който е изискуем от застрахователя за данъчния период, и общата сума на данъка върху върнатите застрахователни премии през този данъчен период.

(2) Общата сума на данъка върху върнатите застрахователни премии през данъчния период се определя, като сумата на вече обложените застрахователни премии, които са върнати през този данъчен период, се умножи по данъчната ставка.

(3) Когато общата сума на данъка върху върнатите застрахователни премии през данъчния период превишава общата сума на данъка, който е изискуем от застрахователя за този данъчен период, превишението се приспада последователно от дължимия данък за следващите данъчни периоди.

Счетоводна отчетност

Чл. 13. Данъчно задължените лица са длъжни да водят подробна счетоводна отчетност и да съхраняват информация, достатъчни за установяване на задълженията им по този закон от органите по приходите.

Глава трета
ДЕКЛАРИРАНЕ, ВНАСЯНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ДАНЪК

Деклариране на данъка

Чл. 14. (1) Данъчно задължените лица подават данъчна декларация по образец за предходното календарно тримесечие в срок до края на месеца, следващ тримесечието.

(2) Данъчните представители и застрахователите по чл. 8, ал. 1, т. 2 от Кодекса за застраховането, работещи при условията на свободата на предоставяне на услуги, в случаите, когато не са определили данъчен представител по чл. 19, подават еднократно и данъчна декларация по образец за първия данъчен период, за който се дължи данък, в срок до края на следващия месец.

(3) Данъчните декларации се подават в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрация на данъчно задълженото лице.

(4) Образците на данъчните декларации се утвърждават със заповед на министъра на финансите и се обнародват в „Държавен вестник”.

Внасяне на данъка

Чл. 15. (1) Дължимият данък за данъчния период се внася ежемесечно от данъчно задължените лица в срок до края на следващия месец.

(2) Дължимият данък се внася в приход на републиканския бюджет по сметка на териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрация на данъчно задълженото лице.

(3) Дължимият данък се смята за внесен на датата, на която сумата е постъпила в републиканския бюджет по сметката на съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.

Възстановяване на данък

Чл. 16. (1) При връщане на вече обложена застрахователна премия или на част от нея застрахователят възстановява на застрахования и данъка.

(2) Размерът на данъка, подлежащ на възстановяване по ал. 1, се определя, като подлежащата на връщане застрахователна премия се умножи по данъчната ставка.

(3) Данъкът, подлежащ на възстановяване, се възстановява едновременно с връщането на застрахователната премия или на частта от нея.

Лихва за просрочие

Чл. 17. За невнесения в срок дължим данък се дължи лихва съгласно Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания.

Корекции на грешки при декларирането

Чл. 18. (1) Допуснати грешки в подадени данъчни декларации по чл. 14 се коригират по реда на ал. 2 и 3.

(2) Грешките, установени до изтичането на срока за подаване на данъчната декларация, се коригират по реда на чл. 104 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(3) Грешките, установени след изтичането на срока за подаване на данъчната декларация, се коригират в данъчната декларация за данъчния период, през който са установени.

Глава четвърта
ДАНЪЧЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ

Определяне на данъчен представител

Чл. 19. (1) Застраховател по чл. 8, ал. 1, т. 2 от Кодекса за застраховането, работещ при условията на свободата на предоставяне на услуги, може да определи данъчен представител.

(2) Данъчен представител на застрахователя по ал. 1 може да бъде само дееспособно физическо лице с постоянен адрес в страната или постоянно пребиваващо, или местно юридическо лице, което не е в процедура по ликвидация и не е обявено в несъстоятелност и няма изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски, събирани от Националната агенция за приходите.

(3) Данъчният представител представлява застрахователя по ал. 1 по всички негови данъчни правоотношения, възникнали на основание на този закон.

(4) При прекратяване на лицето - данъчен представител, или при настъпване на други обстоятелства, които водят до невъзможност това лице да изпълнява задълженията си по този закон, застрахователят по ал. 1 може да определи нов данъчен представител. До определянето на нов данъчен представител данъчно задължено лице е застрахователят по ал. 1.

(5) Данъчният представител отговаря солидарно и неограничено за задълженията по този закон на застрахователя по ал. 1, който представлява.

(6) Регистрацията на данъчния представител, а в случаите, когато не е определен данъчен представител - на застрахователя по ал. 1, се извършва по реда на чл. 82 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите по чл. 8 от същия кодекс въз основа на данъчната декларация по чл. 14, ал. 2.

Глава пета
АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 20. (1) Данъчно задължено лице, което не подаде декларация по чл. 14, не я подаде в срок, не посочи или невярно посочи данни или обстоятелства, водещи до определяне на дължимия данък в по-малък размер, се наказва с глоба - за физическите лица, или с имуществена санкция - за юридическите лица, в размер от 500 до 2000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 размерът на глобата или на имуществената санкция е от 1000 до 4000 лв.

Чл. 21. (1) Застраховател, който не посочи данъка в застрахователния договор съгласно изискванията на чл. 10, се наказва с имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 размерът на имуществената санкция е от 1000 до 4000 лв.

Чл. 22. (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от органите на Националната агенция за приходите, а наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или от упълномощено от него длъжностно лице.

(2) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Застраховател” е този по чл. 8, ал. 1 от Кодекса за застраховането.

2. „Застрахователна премия” е договорената сума в застрахователен договор, която се заплаща на застрахователя като цена срещу поетите от него рискове за срока на действие на застрахователния договор. Не се смятат за част от застрахователната премия платените на застрахователя лихви и неустойки, които имат обезщетителен характер.

3. „Договор за презастраховане” е договор, по силата на който презастраховател по чл. 8, ал. 2 от Кодекса за

застраховането или застраховател, действащ при условията на чл. 9, ал. 2, изречение първо от Кодекса за застраховането, е поел всички или част от рисковете, покрити от застраховател или друг презастраховател, срещу отстъпване на застрахователна премия.

4. „Договор за ретроцесия" е договор, по силата на който са прехвърлени рискове, поети по презастрахователен договор, към друг презастраховател или застраховател, който извършва активно презастраховане.

5. „Държавата членка, където е разположен рискът" е тази по § 1, т. 22 от Допълнителните разпоредби на Кодекса за застраховането.

6. „Бонуси и отстъпки" за целите на чл. 7, ал. 6, чл. 8, ал. 3 и на § 2, т. 3 от Преходните и заключителните разпоредби са възстановените бонуси и отстъпки на застрахователя, които са предоставени от него на застрахования при сключване на застрахователния договор като намаление на застрахователната премия и които са получени или прихванати от застрахователя поради несбъдване на условията, при които са предоставени.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Този закон се прилага за:

1. облагаеми застрахователни договори, сключени или предоговорени след 31 август 2010 г.;

2. застрахователни премии, получени след 31 август 2011 г. по застрахователни договори, сключени преди 1 септември 2010 г. и попадащи в обхвата на чл. 4;

3. възстановени бонуси и отстъпки на застрахователи след 31 август 2011 г. по застрахователни договори, сключени преди 1 септември 2010 г. и попадащи в обхвата на чл. 4.

(2) В случаите, когато облагаем застрахователен договор се сключва след провеждане на обществена поръчка, този закон се прилага, ако срокът за подаване на оферти за участие в поръчката изтича след 31 август 2010 г.

§ 3. Член 10, ал. 2 и чл. 21 се прилагат в случаите по § 2, ал. 1, т. 1.

§ 4. В Кодекса за застраховането (обн., ДВ, бр. 103 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2005 г., бр. 30, 33, 34, 54, 59, 80, 82 и 105 от 2006 г., бр. 48, 53, 97, 100 и 109 от 2007 г., бр. 67 и 69 от 2008 г., бр. 24 и 41 от 2009 г. и бр. 19, 41 и 43 от 2010 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 287, ал. 3, изречение четвърто думите „може да бъде посочена" се заменят със „се посочва".

2. В чл. 311и, ал. 4, изречение второ думите „може да бъде посочена” се заменят със „се посочва”.

3. В § 1 от Допълнителните разпоредби:

а) точка 15 се изменя така:

„15. „Установяване в държава членка” е седалище, представителство или клон на юридическо лице, включително всяко постоянно присъствие на юридическото лице на територията на държава членка, дори когато това присъствие не е под формата на представителство или клон, а чрез постоянен офис, управляван от собствен персонал на юридическото лице или от лице, което е независимо, но има постоянни правомощия да действа от името на юридическото лице.“;

б) в т. 22 буква „г” се изменя така:

„г) във всички останали случаи рискът е разположен във:

аа) държавата членка, в която е постоянното пребиваване на застрахования, ако застрахованият е физическо лице, или

бб) държавата членка, в която е установено юридическото лице, за което се отнася застрахователният договор, ако застрахованият е юридическо лице.“

§ 5. Законът влиза в сила от 1 септември 2010 г.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на ……
2010 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

МОТИВИ

към проекта на Закон за данък върху застрахователните премии

Законопроектът е изготвен в изпълнение на Решение № 180 на Министерския съвет от 2010 г. за одобряване на мерки за подкрепа на заетостта, домакинствата, бизнеса и фискалната позиция, като законопроектът е свързан с т. 9 от приложението.

Предложението за въвеждане на данък върху застрахователните премии се налага поради следното:

В условията на икономическа криза, водеща до намаляване на бюджетните приходи, е необходимо намирането на източници за увеличаване на тези приходи. Следва да се има предвид, че в повечето държави членки съществува подобно облагане на застрахователните премии, поради което застрахователите, осъществяващи дейност в България, ще бъдат в съпоставимо положение спрямо останалите европейски застрахователи.

Проектът на Закон за данък върху застрахователните премии изпълнява посочената мярка, като въвежда облагане с данък на застрахователните премии по облагаеми застрахователни договори (общо застраховане с изключение на някои видове застраховки). Предложеният нов данък не променя съществуващия ред на данъчно облагане на печалбата на застрахователите съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане.

Въвеждането на данък върху застрахователните премии не е в противоречие с европейските актове в областта на общото застраховане, които са напълно транспонирани в българското законодателство. С оглед на разпоредбата на чл. 157 от Директива № 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност предложението не противоречи и на изискванията на европейското законодателство в областта на застраховането и презастраховането. Посочената разпоредба дава възможност всеки застрахователен договор да подлежи на облагане с косвени данъци и парафискални такси върху застрахователните премии в държавата членка, в която е разположен рискът, или в държавата членка, в която е покрито задължението. Директивата допуска всяка държава членка да разработи и въведе национален механизъм, като за него не се поставят специални изисквания.

В законопроекта се дефинират като облагаеми всички застрахователни договори с изключение на договорите:

- за презастраховане и ретроцесия;
- по всички видове застраховки и рискове, посочени в раздел I от приложение № 1 към Кодекса за застраховането (животозастраховане);

- по част от застраховките и рисковете, посочени в раздел II от приложение № 1 към Кодекса за застраховането, в т.ч. щетите/загубите, нанесени на летателни апарати, плавателни съдове и гражданската отговорност, свързана с притежаването и използването им, както и за застраховка на товари по време на международен превоз.

Основанието за изключване от облагане на животозастраховането се съдържа в спецификите в данъчното третиране на застраховките „Живот", необходимостта от насърчаване развитието на здравното и пенсионното застраховане и данъчното облагане в другите държави членки. Освобождаването от облагане на някои от посочените договори е свързано и с липсата на еднозначно третиране относно разположението на носените рискове.

Предложената данъчна ставка е 2 на сто.

Предлага се данъчната основа за облагане да е получената застрахователна премия от застрахователя. Данъчната основа се увеличава с възстановените бонуси и отстъпки на застрахователя и се намалява с включените в застрахователната премия суми за Гаранционния и Обезпечителния фонд по Кодекса за застраховането, както и със сумите за Държавен фонд „Земеделие" съгласно Закона за подпомагане на земеделските производители. Намалението на данъчната основа се налага, за да не се начислява данък върху събираните парафискални такси от застрахователите.

Данъкът става изискуем от застрахователя на датата, на която е получена застрахователната премия. Въвежда се задължение за застрахователя да посочи данъка в застрахователния договор отделно от дължимата застрахователна премия и дължимата на застрахователя сума. Във връзка с това са направени и съответните предложения за промени в Кодекса за застраховането по отношение на сумите за Гаранционния и Обезпечителния фонд. Предложенията за това са свързани с изискванията за прозрачност и информираност на застрахованите лица за дължимите парафискални такси и данък по съответния застрахователен договор.

Дължимият данък се внася в бюджета ежемесечно. Данъчно задължените лица подават данъчна декларация в Националната агенция за приходите за всяко тримесечие.

Законопроектът дава възможност на застраховател, който осъществява дейност при условията на свободата на предоставяне на услуги, да определи данъчен представител, който да го представлява във всички негови данъчни правоотношения, възникнали на основание на предложения законопроект.

Предложено е законът да влезе в сила от 1 септември 2010 г. Той ще се прилага за облагаеми застрахователни договори, сключени или предоговорени след 31 август 2010 г., както и за застрахователни премии, получени след 31 август 2011 г., по застрахователни договори, сключени преди 1 септември 2010 г. Законът няма да се прилага по отношение на облагаеми застрахователни договори, които са сключени след провеждане на обществена

поръчка, ако срокът за подаване на оферти за участие в поръчката е изтекъл преди 1 септември 2010 г., тъй като офертите няма да съдържат данъка върху застрахователните премии.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)